

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

Marec 2021

Številka dokumenta: 30-1/2021/3

Upoštevani so podatki, ki so bili na voljo do vključno 3. 3. 2021.

Ključni poudarki¹

- Primanjkljaj državnega proračuna je po začasnih podatkih v prvih dveh mesecih 2021 znašal 661 mio EUR, kar je skoraj četrtnino s proračunom predvidenega primanjkljaja za celo leto 2021. Brez učinka COVID ukrepov bi bil primanjkljaj v prvih dveh mesecih manjši (-128 mio EUR).
- Prihodki so bili v prvih dveh mesecih za 3,5 % nižji kot v enakem obdobju lani, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v višini 12 mio EUR pa so bili nižji za 2,7 %.
- Odhodki so bili v prvih dveh mesecih za 35,1 % višji kot v enakem obdobju lani, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v višini 522 mio EUR pa so bili višji za 3,8 %. Rast brez upoštevanja COVID ukrepov je bila predvsem posledica višjih stroškov dela in plačil v proračun EU, ki so značilna predvsem za začetek leta.
- V prvih dveh mesecih 2021 so se glede na enako obdobje lanskega leta okrepili prihodki iz EU sredstev. Vendar bi se morala za nujno spodbudo zagonu rasti v letu 2021 in za doseg celoletnih načrtov sprejetega proračuna v preostanku leta njihova dinamika še dodatno povečati. V ta namen je potrebno kratkoročno dati pozornost predvsem projektom, ki so že pripravljene in hitro izvedljivi.
- Mesečni obseg COVID ukrepov z neposrednim učinkom na saldo državnega proračuna je februarja znašal 65 mio EUR, kar je eden najmanjših mesečnih obsegov od začetka epidemije. V prvih dveh mesecih 2021 je skupni neposredni učinek COVID ukrepov znašal 538 mio EUR, od tega večina na odhodkovni strani (522 mio EUR).
- Skupni neposredni učinek COVID ukrepov od marca 2020 znaša 2.963 mio EUR, skupni obseg z upoštevanjem še potencialnega učinka na rezultate državnega proračuna iz naslova poroštev, likvidnostnih kreditov in odlogov plačil kreditnih obveznosti pa 3.494 mio EUR.²
- V ukrepe za ohranjanje delovnih mest je bilo decembra 2020 vključenih 71,2 tisoč zaposlenih oziroma 8,9 % vseh zaposlenih, kar je za več kot polovico manj kot aprila in maja. Temeljni dohodek je decembra prejelo 33,6 tisoč samozaposlenih oziroma okoli tretjina vseh, medtem ko je spomladi lani ta delež znašal okoli 45 %.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna in COVID ukrepov objavjal v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Poleg Ministrstva za finance se želimo za sodelovanje in posredovanje podatkov zahvaliti tudi FURS, ZRSZ, SID banki in Slovenskemu podjetniškemu skladu (SPS).

² Gre za ukrepe v pristojnosti SID banke in SPS. Podatki za poročila so razpoložljivi do 31. 1. 2021, podatki o likvidnostnih kreditih in odlogu plačila kreditnih obveznosti v okviru ukrepov SID banke pa do 12. 2. 2021.

Državni proračun (januar-februar 2021)³

- Februarja je **primanjkljaj državnega proračuna** znašal 227 mio EUR, skupaj v dveh mesecih 661 mio EUR, kar predstavlja 24,1 % s proračunom predvidenega primanjkljaja za celo leto 2021. Brez učinka COVID ukrepov bi primanjkljaj v prvih dveh mesecih znašal 128 mio EUR.
- Razlika med obsegom COVID ukrepov (538 mio EUR) v prvih dveh mesecih leta in njihovim vplivom na saldo državnega proračuna (534 mio EUR) je posledica nevtralizacije z EU sredstvi financiranih odhodkov. Ta EU sredstva namreč pri oceni salda brez učinka COVID ukrepov odštejemo od objavljenih prihodkov od EU sredstev.
- **Prihodki** so v prvih dveh mesecih leta znašali 1.593 mio EUR in so bili medletno nižji za 3,5 %. Neposredni učinek COVID ukrepov je bil zanemarljiv (12 mio EUR) in ni pomembneje vplival na medletno rast. V proračunu je bila za letos predvidena 18,1-odstotna rast prihodkov.⁴
- Prihodki od DDV in trošarin so bili zaradi negativnega vpliva omejevalnih ukrepov na potrošnjo medletno nižji za okoli petino, prihodki od davka na dohodek pravnih oseb pa za dobro desetino. Med pomembnejšimi kategorijami davčnih prihodkov so bili tako medletno višji le prihodki od dohodnine, in sicer za okoli 20 %.

Tabela 1: Državni proračun

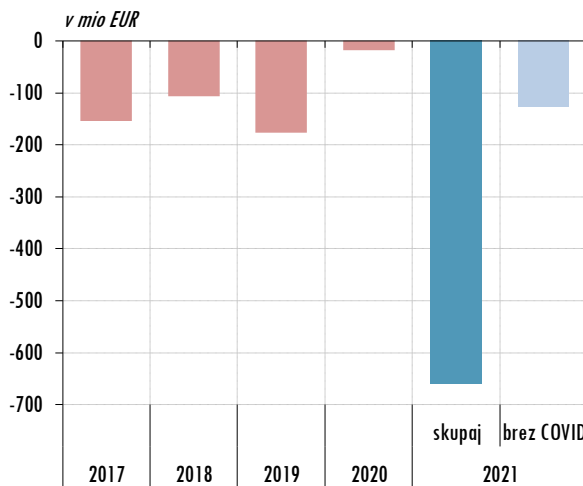
	januar-februar				marec-december							
	2020	2021	sprememba		2020	2021*	sprememba		2020	2021**	sprememba	
			2021 na 2020				2021 na 2020				2021 na 2020	
			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %
Prihodki	1.651	1.593	-58	-3,5	7.427	9.129	1.702	22,9	9.078	10.722	1.644	18,1
DDV	705	550	-155	-22,0	2.823	3.293	469	16,6	3.528	3.843	315	8,9
Trošarine	254	204	-50	-19,7	1.061	1.259	198	18,7	1.314	1.463	148	11,3
Dohodnina	240	293	53	22,3	924	995	71	7,7	1.164	1.288	124	10,7
DDPO	140	126	-14	-9,7	633	831	197	31,2	773	957	184	23,8
EU sredstva	54	96	42	78,4	671	1.535	864	128,8	725	1.631	906	125,1
Nedavčni	78	156	78	100,7	594	412	-182	-30,6	672	568	-104	-15,4
Drugi prihodki	181	168	-13	-7,2	721	805	84	11,7	902	973	71	7,9
ODHODKI	1.669	2.255	586	35,1	10.896	11.214	318	2,9	12.565	13.469	904	7,2
Stroški dela skupaj	522	673	151	29,0	2.927	2.922	-5	-0,2	3.448	3.595	146	4,2
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	257	531	274	106,7	1.710	1.109	-601	-35,2	1.967	1.640	-327	-16,6
Izdatki za blago in storitve	146	161	15	10,6	1.164	1.107	-57	-4,9	1.309	1.268	-41	-3,2
Investicije	59	64	5	9,4	853	1.910	1.057	123,9	911	1.974	1.063	116,6
Tekoči transferi v sklade socialnega varstva	193	196	3	1,6	1.210	1.554	344	28,4	1.403	1.750	347	24,7
Subvencije	117	231	114	97,1	1.281	430	-851	-66,4	1.398	661	-737	-52,7
Obresti	173	106	-67	-38,9	598	656	58	9,7	772	762	-9	-1,2
Plačila sredstev v Proračun EU	126	162	36	29,0	400	403	3	0,7	526	565	39	7,4
Drugi odhodki	77	130	53	68,1	753	1.124	371	49,3	830	1.254	424	51,0
Saldo	-19	-661	-642		-3.469	-2.086	1.383		-3.488	-2.747	741	

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Sprememba proračuna 2021 (okt. 20)

³ Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

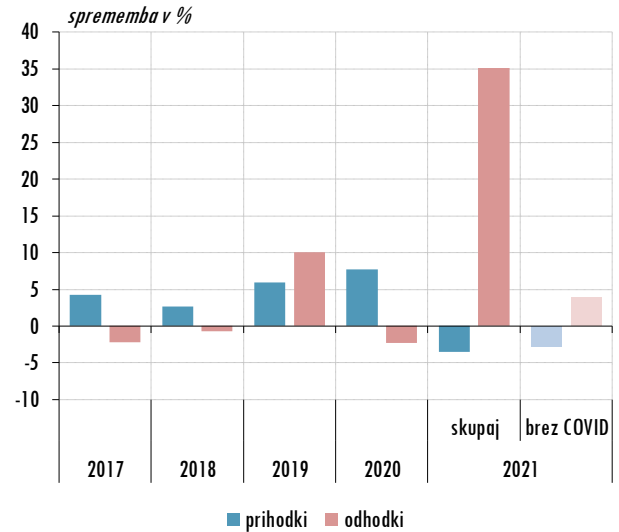
⁴ Vse predvidene rasti komponent sprejetega proračuna so preračunane glede na dejansko realizacijo absolutnih ravni komponent za leto 2020, ki se je razlikovala od načrtovane v sprejetem proračunu.

Slika 1: Saldo državnega proračuna (januar-februar)

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Prihodki in odhodki državnega proračuna (januar-februar)

Vir: MF, preračuni FS.

Tabela 2: Učinek COVID ukrepov na realizacijo državnega proračuna

	januar-februar 2021		brez COVID	
	v mio EUR		medletna sprememba	
	COVID	brez COVID	v mio EUR	v %
Prihodki	-12	1.605	-45	-2,7
DDV	-17	567	-138	-19,6
Trošarine	14	190	-63	-25,0
Dohodnina	-3	296	56	23,3
DDPO	0	126	-14	-10,1
EU sredstva ¹	4	92	38	70,6
Nedavčni	0	156	78	100,7
Drugi prihodki	-11	179	-2	-0,9
ODHODKI	522	1.733	64	3,8
Stroški dela skupaj	107	566	45	8,6
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	267	264	7	2,6
Izdatki za blago in storitve	26	135	-11	-7,3
Investicije	1	63	4	7,4
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	0	196	3	1,6
Subvencije	100	131	14	12,0
Obresti	0	106	-67	-38,9
Plačila sredstev v Proračun EU	0	162	36	29,0
Drugi odhodki	21	109	32	41,1
Saldo	-534	-128	-109	

Vir: MF, FURS, ocena in preračuni FS. Opomba: ¹Prihodke iz EU sredstev za financiranje COVID odhodkov pri vplivu na saldo nevtraliziramo, tako da jih smatramo kot večje prihodke iz EU sredstev.

- Padec davčnih prihodkov so ublažili predvsem nedavčni prihodki, ki so se glede na prva dva meseca lani več kot podvojili, in prihodki iz EU sredstev, ki so bili medletno višji za okoli 80 %. Medletna rast obeh kategorij se je februarja sicer vidno upočasnila.
- **Odhodki** so bili v prvih dveh mesecih leta 35,1 % višji kot v enakem obdobju lani, kar je bilo predvsem posledica neposrednega učinka COVID ukrepov, ki je znašal 522 mio EUR. Brez tega učinka bi bili namreč odhodki medletno višji za 3,8 %. V proračunu je bila za letos predvidena 7,2-odstotna rast odhodkov.
- Skupna rast je bila v največji meri posledica približno podvojenega obsega transferjev posameznikom in gospodinjstvom glede na prva dva meseca lani. Brez upoštevanja učinka COVID ukrepov je bila rast transferjev skromna.
- Skupni stroški dela, ki vključujejo tudi transferje v javne zavode za ta namen, so bili medletno višji za 29 %. Brez upoštevanja učinka COVID ukrepov se je njihova rast februarja okrepila, v prvih dveh mesecih pa znašala 8,6 % in je bila tako višja kot v celotnem lanskem letu.
- K skupni rasti so pomembno prispevali še medletno za okoli enkrat višji odhodki za subvencije, ki pa so bili tudi ob izločitvi učinka COVID ukrepov za okoli desetino višji kot v prvih dveh mesecih lani.
- Odhodki za investicije so bili v prvih dveh mesecih medletno višji za okoli desetino, medtem ko je s proračunom za letos predvidena rast v višini 116,6 %.
- Skupno rast odhodkov so tako v pomembni meri omilili le odhodki za obresti, ki so bili v prvih dveh mesecih medletno nižji za okoli 40 %.

Realizacija COVID ukrepov (januar-februar 2021)

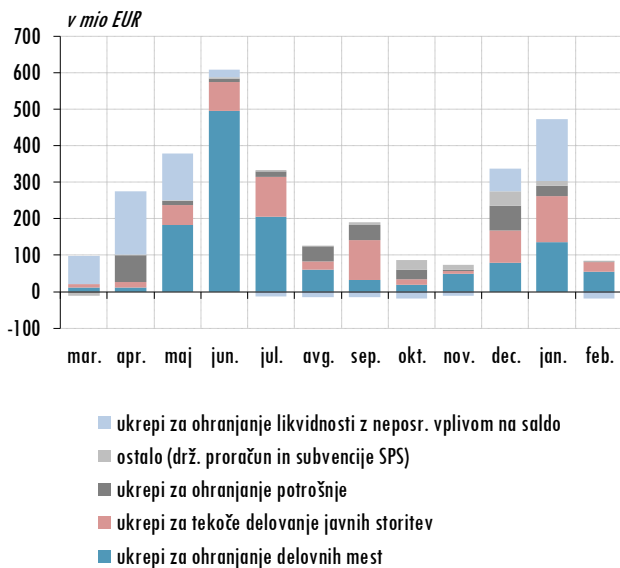
- Neposredni učinek COVID ukrepov na saldo državnega proračuna je v prvih dveh mesecih letos znašal 538 mio EUR. Glavnina učinka je na strani odhodkov, in sicer 522 mio EUR, kar predstavlja okoli 70 % s proračunom predvidenih COVID odhodkov za celotno leto 2021 (774 mio EUR).
- Februarski obseg COVID odhodkov v višini 59 mio EUR je bil najmanjši mesečni obseg od začetka epidemije. Zmanjšanje prihodkov kot posledica COVID ukrepov je februarja znašalo 7 mio EUR. V okviru ukrepov na prihodkovni strani gre predvsem za možnost obročnega oziroma odloženega plačila davčnih obveznosti, pri oceni skupnega učinka od odobrenih odlogov odštejemo že plačana v preteklih mesecih odobrena odložena plačila.

Tabela 3: Pregled realizacije COVID ukrepov (v mio EUR)

	realizacija 2020	jan.-feb. 2021	realizacija SKUPAJ
COVID ukrepi - SKUPAJ	2.942	552	3.494
COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo sektorja država - SKUPAJ	2.424	538	2.963
Ukrepi za ohranjanje delovnih mest	1.148	190	1.338
Nadomestilo za zaposlene na čakanju na delo	339	105	444
Plačilo socialnih prispevkov za zaposlene na čakanju	124	0	124
Delno subvencioniranje skrajšanega delovnega časa	36	1	37
Plačilo prispevkov za PLZ zaposlenim, ki so delali	435	1	436
Temeljni dohodek in soc. prispevki s.p. in ostali upravičenci	196	83	280
Bolniška nadomestila za zaposlene krije v celoti ZZS	19	0	19
Ukrepi za tekoče delovanje javnih storitev	508	153	661
Dodatki zaposlenim	207	109	316
Obvladovanje epidemije MGRT (zaščitna oprema ipd.)	122	30	152
Ukrepi na področju vzgoje, izobraževanja, športa in kulture	29	15	43
Povračilo izpada opravljanja zdravstvene dej. vklj. s koncesionariji	105	0	105
Zagotavljanje sredstev ZZS	45	0	45
Ukrepi za ohranjanje potrošnje in socialnega položaja	291	29	321
Izplačila turističnih bonov	128	0	128
Solidarnostni dodatki različnim skupinam	163	29	192
Ostali odhodki	87	16	103
Ukrepi za ohranjanje likvidnosti	906	164	1.071
Odlogi in obročna plačila davkov	219	17	235
Neobračunane in neplačane akontacije davčnih obveznosti	171	0	171
Povračilo fiksnih stroškov	0	134	134
Poroštva ¹	192	4	196
SPS	79	0	79
ZIUZEOP (SID banka)	69	-2	67
ZDLGPE (SID banka)	45	6	50
Likvidnostni krediti	305	10	316
SPS ¹	55	6	61
SID banka ²	251	4	255
Odlog plačila kreditnih obveznosti - SID banka ²	19	0	19

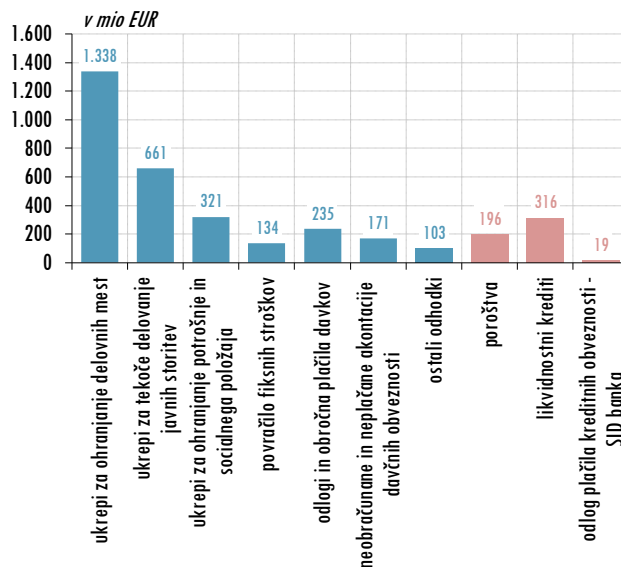
Vir: MF, FURS, SID banka, SPS, preračuni FS. Opombe: ¹ podatki do konca januarja 2021. ² podatki do 12.2.2021.

Slika 3: COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo

Vir: MF, FURS, preračuni FS.

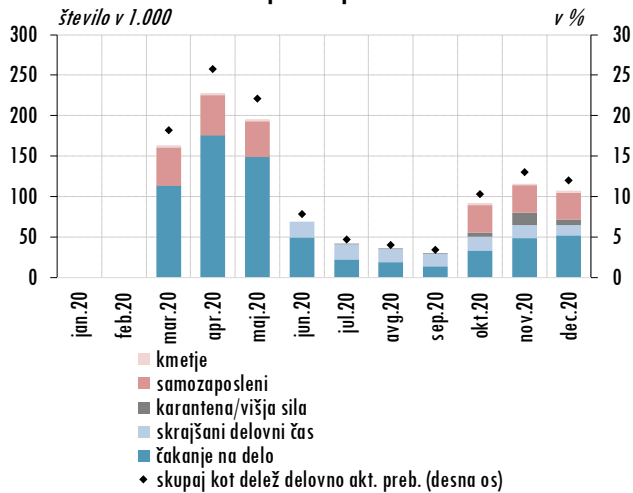
Slika 4: COVID ukrepi po vsebinskih področjih

Vir: MF, FURS, SID, SPS, preračuni FS.

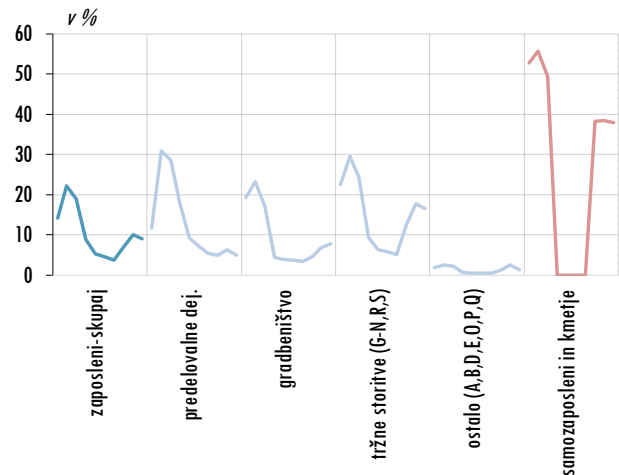
- Glavnino februarjskih COVID odhodkov predstavljajo plačilo nadomestila za čakanje na delo (17 mio EUR) in temeljni dohodek samozaposlenim in ostalim upravičenim skupinam prebivalstva (36 mio EUR). Pri obeh ukrepih opozarjamo, da izplačila iz državnega proračuna niso časovno skladna z dejanskim mesecem upravičenosti do ukrepa, saj prihaja do zamikov. Februarja je bilo 18 mio EUR namenjeno za različne odhodke za obvladovanje epidemije kot so odhodki za varovalno opremo, cepiva, testiranje, mikrobiološke preiskave. Nekoliko manj kot 6 mio EUR je bilo namenjenih vrtcem za pokrivanje izpada plačila staršev. Za dodatke zaposlenim je bilo namenjenih le 3 mio EUR, potem ko je bilo januarja odhodkov za ta namen 106 mio EUR. Odhodki za povračilo fiksnih stroškov so se februarja zmanjšali za 26 mio EUR, saj je bilo do sedaj na FURS vloženih zahtevkov za 134 mio EUR, iz državnega proračuna pa je bilo januarja za ta ukrep namenjenih 160 mio EUR, torej več od dosedanjih zahtevkov.
- Zaradi časovnih zamikov pri izplačilih že uveljavljenih ukrepov in ob podaljševanju ter sprejemanju novih ukrepov se bo javnofinančni strošek COVID ukrepov še povečeval. V prvih dveh mesecih leta je bilo odobrenih za 56,8 mio EUR kriznega dodatka po PKP7 in PKP8, ki še ni bil izplačan. Do zamikov prihaja zaradi z zakonom pogojenih dolgotrajnih postopkov tudi pri izplačilih nadomestila za karanteno in višjo silo.
- Podatki o **prejemnikih izplačil** na osnovi ukrepov za ohranjanje delovnih mest (čakanje, skrajšani delovni čas, karantena in višja sila) na osnovi izplačil do vključno 19. 2. 2021 kažejo, da je bil delež zaposlenih, vključenih v ukrepe v drugem valu epidemije, precej manjši kot spomladi lani. Aprila in maja lani je bila namreč v ukrepe vključena okoli petina zaposlenih, po do sedaj razpoložljivih podatkih pa v zadnjih treh mesecih lani manj kot desetina. Občutno je predvsem zmanjšanje vključenosti v predelovalnih dejavnostih in tudi v gradbeništvu, v dejavnostih tržnih storitev pa se je delež zaposlenih, vključenih v omenjene ukrepe, z okoli četrte spomladi lani znižal na okoli 15 %. Znotraj tržnih storitev so precejšnje razlike med posameznimi dejavnostmi. Razmere pričakovano glede na veljavne ukrepe za omejevanje epidemije ostajajo najbolj zaostrene v gostinstvu, kjer je bilo konec leta 2020 v ukrepe za ohranjanje delovnih mest vključenih okoli 60 % vseh zaposlenih. Sledijo kulturne in razvedrilne

Slika 5: Vključeni v ukrepe za ohranjanje delovnih mest - po ukrepih

Vir: ZRSZ, FURS, SURS, preračuni FS. Opomba: delež izračunan na osnovi mesečnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu po registrskih virih. Podatki o zaposlenih do konca 2020 na osnovi izplačil do 19.2.2021, podatki o samozaposlenih in kmetih do konca 2020.

Slika 6: Vključeni v ukrepe za ohranjanje delovnih mest, mar.-dec. 2020 - po tipu zaposlitve in dejavnostih

Vir: ZRSZ, FURS, SURS, preračuni FS. Opomba: delež izračunan na osnovi mesečnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu po registrskih virih. Podatki o zaposlenih do konca 2020 na osnovi izplačil do 19.2.2021, podatki o samozaposlenih in kmetih do konca 2020.

ter druge dejavnosti (dejavnosti R in S), kjer je bilo konec leta v ukrepe vključenih okoli 30 % vseh zaposlenih. Opozorjamo, da podatki za zadnje mesece niso dokončni zaradi zamikov pri izplačilih.

- Podobno velja za samozaposlene, ki so prejemniki temeljnega dohodka.⁵ Ti so se z okoli 45 tisoč na mesec spomladi lani zmanjšali na okoli 34 tisoč v povprečju zadnjih treh mesecev lanskega leta.

⁵ Poleg samozaposlenih so prejemniki temeljnega dohodka še kmetje, družbeniki, verski uslužbenci in kulturni delavci.